

Міністерство освіти і науки України
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя
(повне найменування вищого навчального закладу)
Факультет економіки та менеджменту
(назва факультету)
Кафедра інформаційної діяльності та соціальних наук
(назва кафедри)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету
Галина ЦІХ
2024 року

« 30 »

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ІСТОРІЯ ТА КУЛЬТУРА УКРАЇНИ»

назва дисципліни	
галузь знань	12 «Інформаційні технології» (шифр і назва галузі знань)
рівень вищої освіти	перший (бакалаврський) (назва)
спеціальність	124 «Системний аналіз» (шифр і назва)
освітня програма	Інтелектуальний аналіз даних (назва)
спеціалізація	 (назва)
вид дисципліни	обов'язкова дисципліна циклу загальної підготовки (обов'язкова / вибіркова)

Робоча програма з навчальної дисципліни

«Історія та культура України»

(назва дисципліни)

для студентів

факультету комп'ютерно-інформаційних систем і програмної інженерії

(назва факультету)

Розробник:

доктор історичних наук, доцент

(посада, науковий ступінь та вчене звання)

(підпис)

Андрій КРИСЬКОВ

(ім'я та прізвище)

Робоча програма розглянута та схвалена

на засіданні кафедри інформаційної діяльності та соціальних наук

(назва)

Протокол №1 від «30» серпня 2024 року

Завідувач кафедри

(підпис)

Андрій КРИСЬКОВ

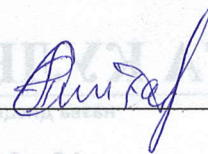
(ім'я та прізвище)

Робоча програма розглянута та схвалена НМК

факультету економіки та менеджменту

Протокол №2 від «30» серпня 2024 року

Секретар НМК

Оксана ПОТІХА

(ім'я та прізвище)

Робоча програма погоджена:

Спеціальність 124 «Системний аналіз»

(шифр і назва)

освітня програма Інтелектуальний аналіз даних

(назва)

Завідувач випускової кафедри

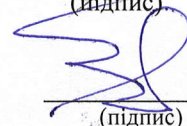

(підпис)

Василь КРИВЕНЬ

(ім'я та прізвище)

Гарант освітньої програми

(підпис)

Олег ЯСНІЙ

(ім'я та прізвище)

1. Структура навчальної дисципліни

Показник	Всього годин	
	Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Кількість кредитів/годин	4/120	
Аудиторні заняття, год.	48	
Самостійна робота, год.	72	
Аудиторні заняття:		
- лекції, год.	32	
- практичні заняття, год.	16	
Самостійна робота:		
- опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу	16	
- опрацювання окремих розділів програми, які не виносяться на лекції	26	
- підготовка та написання есе, доповідей, рефератів	12	
- підготовка до проведення контрольних заходів (контрольних робіт, тестування, екзамену)	18	
Екзамен		

Частка годин самостійної роботи студента:

- денна форма навчання – 60 %.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

2.1. Мета вивчення навчальної дисципліни «Історія та культура України» – формування історичної свідомості, в якій поєднуються знання і цілісне уявлення про історичний процес на українських землях, усвідомлення нерозривного зв'язку між минулим і сучасністю та місця України в контексті загальноєвропейської історії; інформаційної і правової культури; громадянської позиції та відповідальності; вміння вільно й критично мислити. Виховання моральних цінностей, патріотизму, соціальної активності, шанобливого ставлення до культурної спадщини України.

2.2. Завдання навчальної дисципліни «Історія та культура України».

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у студентів таких загальних компетентностей:

K05. Здатність спілкуватися державною мовою усно і письмово.

K08. Здатність бути критичним і самокритичним.

K13. Здатність працювати в міжнародному контексті.

K15. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянства України.

K16. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

K16¹. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

За результатами вивчення дисципліни студент повинен продемонструвати такі результати навчання:

ПР16. Розуміти і реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності вільного демократичного суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ПР17. Зберігати та примножувати досягнення і цінності суспільства на основі розуміння місця предметної області у загальній системі знань, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя.

3. Опис навчальної дисципліни

3.1. Лекційні заняття

№ з/п	Тема заняття та короткий зміст	Кількість годин	
		ДФН	ЗФН
	І семестр		
1.	Тема 1: Вступ до курсу «Історія та культура України». Давня історія людської цивілізації на території України. Періодизація історії України. Формування людської цивілізації на території України. Перші етнічні та державні утворення на території України. Походження слов'ян та історичні корені українського народу. Поняття «культура». Структура та основні функції культури. Культура дослов'янського періоду.	4	
2.	Тема 2: Княжа доба Виникнення і становлення Руської держави з центром у Києві. Піднесення та розквіт Русі. Політична роздробленість. Історичне значення Русі. Утворення, піднесення й занепад Галицько-Волинського князівства, його роль в історії України. Культура Русі.	4	
3.	Тема 3: Українська козацька держава Українські землі в умовах іноземної колонізації. Виникнення козацтва. (середина XIV–перша половина XVII ст.). Національно-визвольна війна українського народу 1648-1686 рр. Створення козацько-гетьманської держави. Доба Руїни. Політика гетьмана І. Мазепи. Перша українська конституція. Колоніальна політика Російської імперії щодо України у XVIII ст. Остаточна ліквідація української автономії. Характерні риси культури Ренесансу і Бароко в Європі та на українських землях.	4	
4.	Тема 4: Україна в імперську добу: кін. XVIII – поч. XX ст. Нова геополітична ситуація в Європі. Особливості розвитку економіки в Україні. Реформи Олександра II. Соціально-економічний розвиток західноукраїнських земель. Політика освіченого абсолютизму Габсбургів. Революція 1848 р. та її значення для Західної України. Суспільно-політичний рух у др. пол. XIX – на поч. XX ст. Створення перших політичних партій. Культура Нового часу та її стильові напрями.	4	
5.	Тема 5: Українська революція 1917-1921 рр.: відродження української державності. Лютнева революція в Росії та її значення для України. Утворення Української Центральної Ради. Боротьба за владу в Україні в листопаді 1917 – лютому 1918 рр. Проголошення радянської влади у Харкові. Війна радянської Росії проти УНР. IV Універсал, проголошення незалежності УНР. Держава гетьмана Павла Скоропадського: внутрішня політика, зовнішньополітичний курс, національно-культурна діяльність. Директорія УНР. Західноукраїнська народна республіка. Основні уроки української національної революції. Модернізм в українській культурі початку XX ст.	4	

6.	Тема 6: Радянський період в історії України Входження України до СРСР. Індустріалізація та колективізація в Україні. Політика українізації. Політичні репресії 20-30 рр. ХХ ст. Галичина, Буковина та Закарпаття в міжвоєнний період. Українське питання напередодні та на початку Другої світової війни. Напад фашистської Німеччини на Радянський Союз. Окупаційний режим в Україні. Рух опору. Наслідки Другої світової війни для України. Особливості повоєнної відбудови, адміністративно-територіальні зміни та суспільно-політичне життя. Україна у 1950-х – 1980-х рр.: наростання кризових явищ. Українська культура у ХХ ст.	4	
7.	Тема 7: Становлення незалежної України «Перебудова» та проголошення незалежності України. Державотворчі процеси у 1990-х – на початку 2000-х рр. «Помаранчева революція» та її наслідки. Революція гідності як пік суспільно-політичної кризи. Переростання суспільно-політичної кризи в Україні у воєнно-політичну. Вплив Революції гідності на політичну та правову культуру українського суспільства.	4	
8.	Тема 8: Україна в умовах гібридної війни та повномасштабного вторгнення росії Зміст і поняття «гібридної війни». Перші прояви гібридної війни росії проти України. Збройна агресія росії. Дипломатична та інформаційна війна. Основні тенденції суспільного розвитку України в 2014-2021 рр. Новий етап російсько-української війни: повномасштабне вторгнення. Духовна і культурна консолідація української політичної нації. Основні загрози безпеці та проблеми України в соціально-економічній сфері. Нові тенденції у міжнародних відносинах. Україна на сучасному етапі: здобутки, проблеми і перспективи.	4	
Усього годин		32	

3.2. Практичні заняття

№ з/п	Тема заняття	Кількість годин	
		ДФН	ЗФН
І семестр			
1.	Тема 1. Українські землі в найдавніші часи. Київська Русь. Культура: сутність, структура, функції. Стародавня культура України. Культура України-Русі. Взаємозв'язки із візантійською традицією 1.Дослов'янські народи на території сучасної України. 2. Стародавні слов'яни: походження, розселення, побут. 3.Утворення держави Київська Русь. Зовнішня і внутрішня політика в IX – XI ст. 4.Руські землі в XI-XIII ст.: політичний та економічний розвиток. 5.Галицько-Волинська держава (1199-1340 рр.). 6.Поняття «культура» (етимологія терміна «культура»; сучасні наукові визначення культури; людина і природа; культура і цивілізація; культура матеріальна та духовна, елітарна та масова; суспільна та особистісна культура). Структура та основні функції культури 7.Хрещення Русі (вплив Візантії на розвиток культури; писемність та шкільна освіта; розвиток права («Руська правда»); прикладне мистецтво; музична культура; розвиток медицини; оригінальна література; перекладна література).	2	

2	Тема 2. Литовсько-Польський період. Виникнення козацтва. Культура України в XIV – XVIII ст. Ренесанс. Бароко. 1.Перехід українських земель під владу Литовського князівства. Устрій і побут у складі Великого князівства Литовського (XIV-XVI ст.). 2.Українські землі у складі Польського королівства. Люблінська унія. 3.Релігійне протистояння. Братства. Брестська (Берестейська) унія. 4.Причини, джерела та умови формування українського козацтва. Запорозька Січ. Організація реєстрового козацтва. 5.Характерні риси культури ренесансу в Європі та Україні. 6. Ідейно-естетичні засади культури бароко в Європі та Україні. 7. Києво-Могилянська академія як культурно-освітній центр. 8. Розвиток вітчизняної літератури доби Бароко.	2	
3.	Тема 3. Національно-визвольна війна українського народу другої половини XVII ст. Українські землі у XVIII ст. 1.Передумови, причини, основні етапи та хід війни. Ліквідація польської влади в Україні. 2.Формування козацько-гетьманської держави, її устрій і внутрішня політика. 3.Зовнішня політика Б.Хмельницького. 4.Україна після смерті Б.Хмельницького. Боротьба за збереження незалежності. 5.«Турецька альтернатива» Д.Дорошенка. «Чигиринські походи». Поділ України на частини. 6.Пилип Орлик і перша українська Конституція. Обмеження автономії України царським урядом у 20-40-х рр. XVIII ст. Посилення російської колоніальної політики. 7.Відновлення і остаточна ліквідація Гетьманщини. Скасування Запорозької Січі. Соціальні рухи в українських землях. Поділи Польщі і входження Правобережної України до складу Російської імперії.	2	
4.	Тема 4. Українські землі у XIX ст. Культура Нового часу (кінець XVIII – XIX ст.) 1.Таємні товариства Наддніпрянської України першої чверті XIX ст. 2.Суспільно-політичне життя в українських землях: громадивці, кирило-мефодіївське товариство, москвофіли, народовці, хлопомани, народники тощо. 3.Революція 1848 р. і українські землі Австрійської імперії. 4.«Великі» реформи 1860-1870-х рр. в Російській імперії: ринкова модернізація економіки. 5.Ідейні засади культури Нового часу (видатні діячі Просвітництва, утвердження раціоналізму, класицизм, романтизм, реалізм). 6.Сутність українського національного відродження	2	
5.	Тема 5. Перша світова війна. Державне відродження України. Модернізм в українській культурі кінця XIX– початку XX ст. 1.Утворення політичних партій. Революційні події 1905-1907 рр. 2.Перша світова війна і радикалізація українського національного руху. 3.Перша УНР. Брестський мир. Гетьманська держава П.Скоропадського. 4.Національно-визвольний рух у Західно-українських землях. 5.Директорія УНР. Причини поразки боротьби за незалежність. Утворення політичних партій. Революційні події 1905-1907 рр.	2	

	6.Модернізм як система художніх цінностей кінця XIX – початку XX ст.: теоретичні засади, основні напрямки та течії, український модернізм, народницька та загальноєвропейська орієнтації, літературно-мистецькі об'єднання.		
6	Тема 6. Українські землі періоду між двома світовими війнами. Друга світова війна і післявоєнна відбудова. 1.Остаточне встановлення радянської влади в Україні. Провал продрозверстки і перехід до НЕПу. 2.Утворення СРСР. Втрата Україною суверенітету. Політика «коренізації». Стан економіки УСРР у міжвоєнний період. 3.Голодомори 1921 і 1932-1933 рр. Репресії сталінського режиму. 4.Поділ західних земель України між Польщею, Чехословаччиною та Румунією. Діяльність української еміграції. Створення ОУН. 5. Проголошення державності Карпатської України. 6.Радянсько-німецькі договори 1939 р. і таємні протоколи до них. Початок Другої світової війни. Приєднання до УСРР Західної Волині, Східної Галичини, Північної Буковини і придунайських земель. Особливості радянського режиму на цих територіях. 7.Початок радянсько-німецької війни. Бойові дії 1941-1942 рр. на території України. 8.Німецький окупаційний режим. Рух опору. Вигнання німецьких загарбників з України. Втрати України. Геополітичні наслідки війни для українських земель. 9.Збройна боротьба ОУН-УПА в західних областях України. Ліквідація УГКЦ. 10.Пошуки шляхів соціально-економічного прогресу у 1950-1960-х рр., непослідовність і незавершеність реформ.	2	
7.	Тема 7. Суспільно-політичне та економічне життя України у другій половині 1950-х – 2010-х рр. Українська культура XX ст. Основні тенденції розвитку культури на сучасному етапі 1.УРСР в політичній структурі СРСР. Обмеження суверенних прав республіки. Зростання кризових явищ у соціально-економічному розвитку (1970-ті-1980-ті рр.). 2.Реформи другої половини 1980-х рр. Демократизація суспільства. 3.Проголошення незалежності України. Проблеми переходу до ринкової економіки і пошуку оптимальної моделі організації держави. 4.Україна й світове співтовариство: взаємовідносини і глобальні проблеми сучасності. Українська діаспора. 5.Українське мистецтво 1920-1930 рр. Українська академія мистецтв; політичні репресії; метод соцреалізму; ждановщина. 6.Відлига повоєнної доби: шістдесятництво; дисидентський та самвидавничий рух; літературна спадщина. Музична культура 50-х–80-х рр 7.Малярство XX століття: Н.Глущенко, Т.Яблонська, В.Чеканюк, К.Білокур, М.Приймаченко та ін. 8.Постмодерна культура. Сучасна культурна практика: а) література: Ю.Андрухович, О.Забужко, Ю.Іздрик, Л.Дереш, Ю.Покальчук, Ірен Роздобудько, С.Жадан, О.Герман, Б.Щавурський, В.Махно, А.Дністровий, Р.Скиба, І.Малкович, Леся Подерв'янський та ін.; б) малярство: І.Марчук, А.Криволап, О.Ройтбурд, С.Якутович та ін.; в) музика: рок групи; реп; опера; народна музика; популярна музика.	2	

8.	Тема 8. Україна в умовах гібридної війни та повномасштабної агресії росії 1. Проаналізуйте зміст і поняття «гібридної війни». Вкажіть основні методи ведення. 2. Охарактеризуйте особливості російської «гібридної» агресії проти України. 3. Проаналізуйте основні тенденції суспільного розвитку України в 2014-2021 рр. 4. Проаналізуйте особливості та наслідки повномасштабного російського вторгнення. 5. Проаналізуйте розвиток України на сучасному етапі. Розкрийте основні здобутки, проблеми і перспективи.	2	
Усього годин		16	

3.3. Самостійна робота

№ з/п	Найменування робіт	Кількість годин	
		ДФН	ЗФН
1.	Опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу	16	4
2.	Опрацювання окремих розділів програми, які не виносяться на лекції:		
	Тема:1 Давня історія людської цивілізації на території України. 1. Дайте загальну характеристику політичного, суспільного та культурного побуту слов'ян. 2. З'ясуйте роль та значення впливу і взаємозв'язку античної цивілізації у Північному Причорномор'ї та Приазов'ї на місцеве населення: їх культуру, побут, заняття. 3.Висвітліть взаємовплив культур (скіфська, антична, слов'янська) на праукраїнських землях. 4.Культура антів. 5.Культура східних слов'ян дохристиянської доби.	4	
	Тема 2: Княжа доба. 1. Охарактеризуйте боротьбу руських князівств проти монголо-татар і розкрийте значення та наслідки цієї боротьби. 2. Розкрийте особливості політичного та соціально-економічного розвитку Галицько-Волинської держави. 3. Визначте роль Русі й Галицько-Волинської держави у формуванні української народності й державності. 4.Образотворче та декоративно-прикладне мистецтво Русі. 5. Особливості культурного розвитку в Галицько-Волинській державі. 6. Народна культура Русі та Галицько-Волинської держави. 7.Давньоруська культурна спадщина у східноєвропейському ареалі культурних традицій.	4	
	Тема 3: Українська козацька держава 1. Проаналізуйте які ознаки державності мала Запорозька Січ? 2. Охарактеризуйте воєнне мистецтво козаків. 3. Охарактеризуйте колоніальну політику Російської імперії щодо України у XVIII ст. 4. З'ясуйте причини ліквідації Запорізької Січі у 1775 р. 6. Проаналізуйте особливості розвитку Правобережної України.	4	

	7. З'ясуйте які українські землі увійшли до складу Російської та Австрійської імперій у результаті трьох поділів Речі Посполитої. 8. Охарактеризуйте музику відродження та бароко. 9. Братський рух та його культурні здобутки. 10. Спадкоємність культури Київської Русі та творче осмислення нових цінностей західноєвропейського Ренесансу в українській культурі. 11. Охарактеризуйте особливості народної культури на українських землях у XIV – XVIII ст. 12. Розкрийте феномен козацької культури.		
	Тема 4: Україна в імперську добу: кін. XVIII – поч. XX ст. 1. З'ясуйте які причини сприяли швидкому економічному розвитку України в XIX ст.? 2. Порівняйте становище українців у Австро-Угорській та Російській імперіях. Які можна виділити відмінності? 3. Коли виникли громади та яку роль вони відіграли в національному відродженні України? 4. Які суспільно-політичні течії діяли на західноукраїнських землях? Порівняйте їх напрямки діяльності. 5. Початок Першої світової війни. Головні воєнні дії на території України. Український національно-визвольний рух у роки війни. 6. Розкрийте феномен Т. Шевченка. 7. Охарактеризуйте стильову своєрідність архітектурного мистецтва. 8. З'ясуйте особливості розвитку музичної та театральної культури. 9. Проаналізуйте особливості розвитку духовної культури українського народу.	4	
	Тема 5: Українська революція 1917-1921 рр.: відродження української державності. 1. Чому квітень-червень 1917 року можна схарактеризувати як початок створення української державності? 2. При якому національному уряді України було досягнуто найбільших успіхів у державному будівництві? 3. Проаналізуйте боротьбу за владу в Україні у 1919-1921 рр. 4. Проаналізуйте причини втрати Україною своєї незалежності та розкрийте значення національно-демократичної революції 1917-1921 рр. 5. Проаналізуйте розвиток українського мистецтва у роки визвольних змагань. 6. Охарактеризуйте діяльність меценатів та їх вплив на розвиток культури. 7. Духовна культура українського народу.	4	
	Тема 6-7: Становлення незалежної України 1. Революція гідності як пік суспільно-політичної кризи. 2. Охарактеризуйте процес переростання суспільно-політичної кризи в Україні у воєнно-політичну. 3. Проаналізуйте сучасні політичні партії та блоки в Україні. 4. Визначте пріоритетні напрями сучасної зовнішньої політики України. 5. Прослідкуйте та висвітліть процес становлення та основні здобутки українського кінематографу. 6. Розвиток архітектури. 7. Особливості розвитку та основні здобутки образотворчого мистецтва. 8. Духовна культура українців у тоталітарну добу. 9. Охарактеризуйте розвиток музичного мистецтва в незалежній Україні. 10. Проаналізуйте основні напрямки та досягнення образотворчого мистецтва.	6	

	11.З'ясуйте особливості розвитку архітектури та монументального мистецтва. 12.Проаналізуйте характерні риси українського постмодерну та їх прояви в українській культурі. 13.Духовна культура українців. 14. Визначні культурні діячі українського походження за кордоном, їх здобутки та внесок у світову спадщину.		
	Тема 8: Україна в умовах гібридної війни 1. Проаналізуйте російсько-українське економічне протистояння у 2014-2019 рр. 2. Сформулюйте й аргументуйте власну точку зору щодо перспектив економічного, політичного і соціального розвитку України.	5	
3.	Підготовка та написання есе, доповідей, проєктів.	12	
4.	Підготовка до проведення контрольних заходів (контрольних робіт, тестування, екзамену).	18	
Усього годин		72	

4. Критерії оцінювання результатів навчання студентів

Форма підсумкового семестрового контролю – екзамен

Модуль 1			Модуль 2			Підсумковий контроль	Разом з дисципліни
Аудиторна та самостійна робота			Аудиторна та самостійна робота				
Теоретичний курс (тестування)	Практична робота		Теоретичний курс (тестування)	Практична робота			
15	20		20	20			
№ лекцій	Вид робіт	Бал	№ лекцій	Вид робіт	Бал		
Лекції № 1-4	Практичне заняття №1	5	Лекції № 5-8	Практичне заняття №5	5		
	Практичне заняття №2	5		Практичне заняття №6	5		
	Практичне заняття №3	5		Практичне заняття №7	5		
	Практичне заняття №4	5		Практичне заняття №8	5		

5. Навчально-методичне забезпечення

Дистанційний курс «Історія та культура України» (ID:3014).

1. Герман О.М., Гумен Ю.Є., Криськов А.А. Конспект лекцій з дисципліни «Історія української культури». Тернопіль: Вектор, 2022. 76 с.
2. Герман О.М., Гумен Ю.Є., Криськов А.А. Конспект лекцій з дисципліни «Історія України». Тернопіль: Вектор, 2022. 68 с.
3. Історія та культура України. Збірник тестових завдань / Укладач: Щигельська Г.О. Тернопіль: Підручники і посібники, 2021. 92 с.
4. Методичні вказівки до проведення практичних занять з дисципліни «Історія та культура України» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти усіх форм навчання / Укладач: Щигельська Г.О. Тернопіль: Підручники і посібники, 2022. 32 с.
5. Методичні вказівки для організації самостійної роботи студентів стаціонарної форми навчання з дисципліни «Історія і культура України». І семестр / Укладач: Криськов А.А. Тернопіль: ФОП Паляниця В.А., 2019. 29 с.

6. Рекомендована література

Базова

1. Бойко О. Новітня історія України (2014-2019 рр.). Київ : ВЦ «Академія», 2020. 160 с.
2. Війна і міф. Невідома Друга світова / за заг. ред. О. Зінченка, В. В'ятровича, М. Майорова; Укр. ін-т нац. пам'яті. Харків: Клуб сімейного дозвілля, 2016. 272 с.
3. В'ятрович В. Україна. Історія з грифом «Секретно»/ Володимир В'ятрович. 2-ге вид. Харків : Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2017. 512 с.
4. Грицак Я. Подолати минуле: глобальна історія України. Київ: Портал, 2021. 408 с.
5. Епплбом Е. Червоний голод. Війна Сталіна проти України / Енн Епплбом ; наук. ред. Л. Гриневич; пер. Д. Маттінглі, О. Кисіль ; відп. за вип. У. Густей. Київ : HREC PRESS, 2018. 437 с.
6. Історія української культури (від стародавніх часів до XIX століття) : ілюстрована хрестоматія: у 3 ч. / за заг. ред. Ю. С. Сабадаш. Ч. 1. Київ : Ліра-К, 2020. 320 с.
7. Історія української культури (XX століття): ілюстрована хрестоматія. Ч. 2 / за заг. ред. Ю. С. Сабадаш. Київ : Ліра-К, 2022. 292 с.
8. Історія української культури: Навч. посіб. / О. Ю. Павлова, Т.Ф. Мельничук, І. В. Грищенко; за ред. О. Ю. Павлової. К.: Центр учбової літератури, 2019. 368 с.
9. Плохій С. Брама Європи / Сергій Плохій; пер. з англ. Романа Клочка. Харків: Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2016. 496 с.
10. Плохій С. «Козацький міф. Історія і націєтворення в епоху імперій». Харків: Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2016. 440 с.
11. Палій О. Короткий курс історії України. Київ: А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА, 2017. 464 с.

Допоміжна

1. Дашкевич Я. «Постаті. Нариси про діячів історії, політики та культури» / укладачі Капраль М., Фелонюк А., Сварник Г., Скочиляс І. Львів: «Піраміда», 2016. 807 с.
2. «Дисиденти. Антологія текстів» / упорядники Сінченко О., Стус Д., Фінберг Л. Київ-Львів: «Дух і Літера», 2018. 626 с.
3. Добробати / Гладка К., Громаков Д., Миронова В. та ін., Харків: Фоліо, 2017. 325 с.
4. «Друга світова. Непридумані історії» / упорядник Вахтанг Кіпіані. Харків: «Vivat», 2018. 304 с.
5. Гуржій О.І. та ін. Гетьманська Україна / О.І. Гуржій, Т.В. Чухліб. Київ, 2016. 320 с.
6. Золота доба українського лицарства/ Б. Черкас, В. Берковський, Д. Ващук, А. Федорук. Харків: КСД, 2018. 207 с.

7. Історія України від діда Свирида / Ілюстрації О. Бондаренка, каліграфія Н. Ком'яхової. Книга перша. Київ: Сілаєва О. В., 2017. 272 с.
8. Історія України від діда Свирида / Ілюстрації О. Бондаренка, каліграфія Н. Ком'яхової. Книга 2. К.: Сілаєва О. В., 2017. 384 с.
9. Історія України від діда Свирида / Ілюстрації О. Бондаренка, каліграфія Н. Ком'яхової. Книга 3. Київ: Сілаєва О. В., 2020. 392 с.
10. Історія України написана у V ст. до нашої ери Геродотом, перекл. Спасько С.К. Київ: ФОП Стебеляк О.М., 2019. 144 с.
11. Криськов А.А. Землеволодіння і землекористування в губерніях Правобережної України кінця XVIII – початку XX ст. Тернопіль: Астон, 2014. 324 с.
12. Конквест Р. «Жнива скорботи: радянська колективізація і голодомор». Київ: «Центр навчальної літератури», 2019. 275 с.
13. Лавріненко Ю. Розстріляне відродження. Антологія 1917–1933. Поезія – проза – драма – есей / Юрій Лавріненко. Київ: Смолоскип, 2004. 992 с.
14. Плохій С. Походження слов'янських націй. Домодерні ідентичності в Україні, Росії та Білорусії. Київ: Критика, 2015. 456 с.
15. Сучасна культурологія: постмодернізм у логіці розвитку української гуманістики: колективна монографія / Ю. С. Сабадаш, О. М. Гончарова, Л. Г. Дабло та ін.; за заг. ред. Ю. С. Сабадаш. Київ: Ліра-К, 2021. 432 с.

7. Інформаційні ресурси

1. Електронний навчальний курс «Історія та культура України» (ID: 3014) у системі електронного навчання ATutor THTU. URL: <https://dl.tntu.edu.ua/index.php>.
2. Без Брому з Віталієм Ляскою. URL: <https://podcasts.nv.ua/ukr/podcast/179-bez-bromu-z-vitaliem-liaskoyu.html>.
3. Днеслово: інтернет-збірник наукових праць. URL: http://dneslovo.at.ua/load/istorija_ukrajini/24
4. Енциклопедія українознавства. URL: <http://diasporiana.org.ua>
5. Ізборник (збірники документів з історії України) URL: <http://litopys.org.ua/>
6. Інститут історії України НАН України. URL: <http://www.history.org.ua/>
7. Історія української культури. Ізборник. URL: <http://litopys.org.ua/istkult/ikult.htm>
8. Культура України. Електронна Бібліотека URL: <http://elib.nplu.org/>
9. Культура. Міністерство культури України. URL: <http://cultua.media/>
10. Культура України. URL: <http://elib.nplu.org/collection.html?id=30>
11. Матеріали з курсу “Історія та культура України” (лекції) URL: <http://onlinetribune.info/materiali-z-kursu-istoriya-ta-kultura-ukraini-lekcii/>

12. Реальна історія з Акімом Галімовим. URL: <https://1plus1.video/realna-istoriya-z-akimom-galimovim>.
13. Моя Україна. Культура. URL: <http://moyaukraina.io.ua/s108554/kultura>
14. Український інститут національної пам'яті URL: www.memory.gov.ua/
15. Українська історична книга. URL: <http://historybooks.com.ua/>.
16. Цикл україномовних телепередач Марка Роберта Стеха «Очима культури». URL: <https://www.oa.edu.ua/ua/etc/kontaktukrainiantv/>
17. Timothy Snyder: The Making of Modern Ukraine. URL: <https://www.youtube.com/user/YaleCourses>

8. Зміни та доповнення до робочої програми навчальної дисципліни

[illegible]